

# Закон о рачуноводству

## 1) Утврђивање и објављивање превода МСФИ (члан 3.)

### Предлог:

не мењати садашњу одредбу да превод и објављивање ради Министарство надлежно за финансије.

### Образложење:

ако је држава одредила да се међународни рачуноводствени стандарди непосредно примењују или могу да се непосредно примењују ако предузеће тако одлучи (предлог за измену чланова 20-22.) онда државни орган треба и да их озваничи својим преводом. Апсолутно је погрешно да држава прописима препушта једну тако важну област приватним организацијама. Колико се сећам већ је било скандала са погрешним преводима међународних стандарда.

## 2) Разврставање правних лица (члан 6.)

### Предлог:

укинути број запослених као критеријум за одређивање величине правног лица и оставити само просечну вредност пословне имовине и висину пословног прихода. Услов за разврставање би био испуњење једног од та два критеријума по скали.

### Образложење:

опште је познато да број запослених не одражава праву снагу предузећа. Величина предузећа утиче на обавезе правног лица у смислу прописа о рачуноводству и ревизији те самим тим и на трошкове у испуњавању тих обавеза. Предузеће са великим приходима и/или вредношћу пословне имовине треба да сноси и веће трошкове и обрнуто.

Према садашњем систему је могуће да трговинско предузеће са пар запослених и малом вредношћу основних средстава обрће милионе евра, а ипак спада у мала правна лица и не подлеже ревизији. С друге стране производно предузеће са малим приходима али већим бројем запослених и средствима веће вредности је обвезник ревизије. По мом предлогу оба предузећа би имала исти третман: једно по основу величине прихода, друго по по основу величине пословне имовине. Узимајући у обзир да је предмет ревизије и извештавања пословна имовина и приходи (и са њима повезани расходи), а не број запослених, нема логике да број запослених утиче на обавезе по тим питањима.

## 3) Лица која воде пословне књиге и састављају финансијске извештаје (члан 14.)

### Предлог:

не мењати садашње одредбе о самосталности правног лица у одређивању услова које запослени треба да испуњава да би му се поверило вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

### Образложење:

већ су се појавили предлози да се поново врати лиценцирање рачуновођа

међутим то нема никаквог смисла осим да се неко овајди. Сви који су прошли оно прошло лицензирање знају каква је то бесмислица и колико је пара убачено у џепове приватних организација. Осим обичног парчета папира ништа се не добија на квалитету. О накнадном пљачкању кроз обавезну “перманентну едукацију” или чланство у неким организацијама не треба трошити речи. Најбоље је погледати шта се данас догађа у БиХ где сви знају да без, у просеку, 3 испитна рока није могуће положити испите без обзира колико се кандидат припремао.

Одговорност лица које потписује извештаје укључујући и кривичну одговорност је већ утврђена бројним прописима те никаква лиценца ту није потребна нити поседовање лиценце може да спречи лице да почини прекршај или кривично дело. Квалитет рада рачуновође руководство предузећа вреднује према резултатима рада као и за све остале запослене.

#### **4) Поверавање вођења пословних књига и састављање финансијских извештаја другом привредном друштву, односно предузетнику (члан 15.)**

##### Предлог:

- додати став да министарство надлежно за послове финансија доноси правилник о условима које правно лице или предузетник мора да испуњава да би могао да региструје као претежну делатност пружање рачуноводствених услуга.

- додати став да се вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја може поверити другом правном лицу уколико је то друго правно лице члан исте групе предузећа и да се на тај случај не односи обавеза регистравања пружања рачуноводствених услуга као претежне делатности.

##### Образложење:

у случају књиговодствених агенција постоји поред осталих и облигациона одговорност према кориснику њихових услуга тако да ни у том случају не би постојало лицензирање њихових запослених. Правилником би се само одредио минимум услова које неко мора да испуњава да би могао да се региструје за пружање услуга вођења пословних књига као нпр: да власник има школску спрему економске струке са најмање 5 година рада на пословима књиговодства, да поседује легалан софтвер за вођење књиговодства, одговарајући послован простор за чување документације, рачунаре и слично. Као и случају својих запослених предузеће би ценило рад агенције према резултатима.

#### **5) Примена МСФИ (чланови 20., 21., 22.)**

##### Предлог:

Укинути обавезну примену МСФИ и оставити предузећима да изабере да ли желе да примењују МСФИ или националне стандарде. Национални стандарди могу бити утврђени од стране државне комисије и/или непосредно прописима.

Овде бих поменуо искуство Пољске где важе следећа правила:

- примењују се правила и политике одређене законом о рачуноводству
- ако нека област или промена није регулисана законом примењују се национални рачуноводствени стандарди
- ако нека област или промена није регулисана ни националним стандардима примењују се међународни рачуноводствени стандарди

### Образложење:

- примена МСФИ је скопчана са великим трошковима и сама правила су јако компликована. Још увек су наша предузећа у просеку економски слаба за тако велики подухват примене МСФИ те би их примењивала само она која имају могућности и потребе
- огроман број наших предузећа укључујући и велика није инвестиционо повезан са иностранством и нема потребе да своје извештаје презентује у складу са МСФИ
- МСФИ се често мењају и то изазива конфузију и додатне трошкове. На то се пре неколико година жалила чак и комисија ЕУ
- МСФИ се објављују од стране приватне организације која се финансира од стране глобалних корпорација, великих ревизорских кућа и државних институција великих земаља. То уопште није независно тело и погрешно је наметати његове одлуке свим предузећима у Србији. Правна лица која су у вези са иностранством било да су чланови групације или су им инвеститори из иностранства могу да примењују МСФИ али нико други не би требало да буде обавезан.

Најпрактичније је направити државни правилник о рачуноводственим политикама који предузеће може директно да примењује без потребе да прави сопствени (тима би се смањило и администрирање у предузећу). Овај правилник би могла да примењују сва предузећа без обзира на величину с тим што би се самим правилником одвојили поступци за различите величине предузећа (једноставнија за мала, опсежнија за велика). Или можда за сваку категорију да се направи посебан правилник. Како правилник не би био у вези са МСФИ не би постојала потреба да се мења како се она мењају и постојала би стабилност и сталност у финансијском извештавању за највећи број предузећа, а самим тим и трошкови би били нижи.

## **6) Годишњи извештај о пословању (члан 29.)**

### Предлог:

Годишњи извештај о пословању не треба да буде обавезан за сва правна лица већ само за јавна друштва или она која се спремају да постану јавна и то само под условом да прописима којима се уређује трговање хартијама од вредности већ не постоји оваква обавеза. Ако постоји онда ни јавна друштва не би имала обавезу објављивања овог извештаја по закону о рачуноводству.

### Образложење:

Затворено друштво које нема спољне инвеститоре нема потребе да објављује овакав извештај. Нарочито нема смисла очекивати од предузећа да објављује податке о планираном будућем развоју, активностима у истраживање и развој, о кадровским питањима и слично. У ствари нема логике очекивати да ће објављивати иоле смислене податке осим да формално правно испоштује обавезу и објави нешто без икаквог значаја и вредности. Већина осталих информација се налази јавно објављена на сајту АПР или у забелешкама уз финансијске извештаје те је постојање још једног извештаја потпуно непотребно.

## **7) Достављање финансијских извештаја за јавно објављивање (члан 33.) - рок за достављање**

### Предлог:

рок за достављање извештаја је 30.04. наредне године

### Образложење:

појавили су се предлози да се рок помери са 30.06. на 31.03. међутим треба узети у обзир да овде није само у питању подношење образаца већ и спровођење неких других активности као што су ревизија, израда студије о трансферним ценама, израда пореског биланса ради утврђивања обавезе за порез на добит, сазивање скупштине ради усвајања и слично. Све горе побројане активности код већих предузећа тешко могу да се спроведу тако брзо до 31.03., а да то нема утицаја на квалитет објављених података те је напрактичније да се подношење извештаја помери на 30.04. Адекватно, и за порески биланс би одговарајућим прописом било одређено да се доставља до тог рока.

АПР би био обавезан да омогући приступ свом систему за подношење годишњих финансијских извештаја до краја јануара тако да мања предузећа могу поднети извештај и много раније.

## **8) Достављање финансијских извештаја за јавно објављивање (члан 33.) - потписивање квалификованим електронским потписом**

### Предлог:

у делу где се говори о потписивању финансијских извештаја квалификованим електронским потписом прецизно навести да се извештаји електронски потписују од стране онолико законских заступника колико је у акту о регистрацији наведено и обавезати законом АПР да обезбеди техничке могућности за такав поступак.

### Образложење:

у верзији става б. овог члана данас стоји у једнини да законски заступник потписује извештаје што је непрецизно јер има правних лица код којих то морају да ураде два заступника. На жалост данас имамо невероватну ситуацију да после толико година АПР још увек није обезбедила техничке могућности да два законска заступника могу да електронски потпишу финансијске извештаје. Оно што се у пракси догађа је да извештаје потпише само један законски заступник, а да други заступник прилаже документ у пдф формату у којем изјављује да се слаже са финансијским извештајима које је електронски потписао онај други законски заступник!!! Ово је можда решење за случајеве у којима је законски заступник странац који нема регистрован електронски потпис у Србији али је недопустиво да се због неколико таквих случајева десетине хиљада правних лица малтретира да доставља додатни документ у пдф формату уместо да се користи технологија 21.века.

## 9) Достављање документације уз финансијске извештаје (члан 34.)

### Предлог:

- укинути обавезу подношења одлуке о расподели добити односно покрићу губитка
- укинути обавезу подношења годишњег извештаја о пословању осим за јавна друштва или она која се спремају да то постану (веза измена члана 29.)

### Образложење:

- Не постоји рационално образложење зашто се захтева достављање одлуке о расподели добити или покрићу губитка уз финансијске извештаје. Не постоји обавеза да Скупштина или други орган уопште донесе такву одлуку приликом усвајања финансијских извештаја и најчешће се и не доноси. С друге стране таква одлука може да се донесе било када у току године после усвајања извештаја и та накнадна одлука се не доставља АПР. Самим тим ни ова обавеза из садашњег закона нема смисла.

Додатно указао бих на то да је законом и Правилником о условима и начину достављања финансијских извештаја... (члан 17.) изричито наведено да се одлука о расподели добити или покрићу губитка доставља само ако је таква одлука донета. Међутим чланом 18. Правилника је наведено да се, ако одлука није донета, уместо ње доставља изјава да таква одлука није донета!!! Ово је само додатни аргумент за укидање ове обавезе јер је очигледно да је и онај ко је писао Правилник био свестан да се таква одлука најчешће и не доноси.

- Укидање годишњег извештаја о пословању је већ објашњено кроз измену члана 29.

## 10) Достављање документације уз финансијске извештаје (члан 34.) - ревизорски извештај

### Предлог:

додатним ставом уз став 2. обавезати АПР да обезбеди техничке могућности да се раздвоје потписивање финансијских извештаја и достављање ревизорских извештаја.

### Образложење:

прописи захтевају да обвезници ревизије са финансијским извештајем истовремено достављају и ревизорски извештај. На жалост, систем АПР је тако креиран да ово може да се уради само одједном односно финансијски извештај не може да се потпише од стране законског заступника и тиме закључа, а да истовремено није приложен и ревизорски извештај. Међутим, с друге стране, Закон захтева да се уз ревизорске извештаје прилажу и финансијски извештаји који су били предмет ревизије. У пракси ово значи да се у систем АПР унесу подаци у обрасце који се затим одштапају и пошаљу ревизорској кући која их укључи у свој извештај. Али подаци у АПР систему још увек могу да се мењају јер не могу да се закључају. Ова нелогичност треба да се исправи тако што ће се омогућити закључавање извештаја без ревизорског извештаја, а одштампани обрасци ће садржавати бар код као доказ ревизорској кући да су обрасци које прилажу свом извештају коначни у систему АПР. После тога се прилаже и ревизорски извештај.

## 11) Достављање података за статистичке и друге потребе (члан 35.)

### Предлог 1:

- укинути статистички извештај јер без обзира када се подносе коначни финансијски извештаји (31.03. или 30.04.) подаци добијени 28.02. немају толико велики значај за сагледавање економске ситуације. Могу да се користе подаци које скупља Завод за статистику преко статистичког узорка (50-так највећих предузећа у Србији). Логично питање је како државни органи у другим земљама које економски много боље стоје од Србије доносе одлуке када су рокови за подношење завршних рачуна код њих много дужи.

### Предлог 2:

- уколико се рок за подношење финансијских извештаја помери на 30.04. онда статистички пакет може да се остави за крај фебруара али у измењеном облику. Остао би само образац Статистички извештај (без биланса стања и успеха) али са смањеним обимом захтеваних података.
- обавеза подношења Статистичког извештаја би постојала само за велика предузећа што је сасвим довољан статистички узорак.

### Образложење:

Статистички пакет ни у садашњем систему није имао смисла јер је садржавао превише информација од којих многе за сагледавање стања економије нису уопште биле битне.

Ако би рок за подношење извештаја био 31.03. статистички пакет дефинитивно губи смисао. Прве године увођења садашњег система АПР је имао техничких проблема те је подношење статистичког пакета умерено на 31.03. и ништа страшно у земљи се није десило. Дакле ако би државни органи имали податке из коначних финансијских извештаја 31.03. статистички подаци месец дана пре тога не би били битни.

Ако би рок за подношење извештаја био 30.04. по предлогу измене члана 33. онда статистички пакет може али не мора да постоји. Ако би постојао онда би се подносио само образац Статистички извештај са подацима по неким важнијим (не свим) двоцифреним контима из контног плана и то без даљих рашчлањивања (основна средства-групе 01,02 и 03, залихе-група 10, пословна потраживања-група 20, краткорочни финансијски пласмани-група 23, готовина-група 24, пословне обавезе-група 43, краткорочне финансијске обавезе-група 42). То је сасвим довољно државним органима да сагледају стање економије. Подношење обрасца Статистички извештај не би требало да представља било какав терет предузећу већ би поступак требало да је једноставан у смислу да се узимају подаци са одговарајућих група двоцифрених конта и унесу у АПР систем.